

Fonologie

- zkoumání zvukové struktury jazyka/ů
- identifikace pravidelných vzorců v inventářích zvuků a jejich kombinacích uvnitř jednoho jazyka i napříč jazyky
- reprezentace těchto vzorců

Fonetika? Fonologie?

fonetika

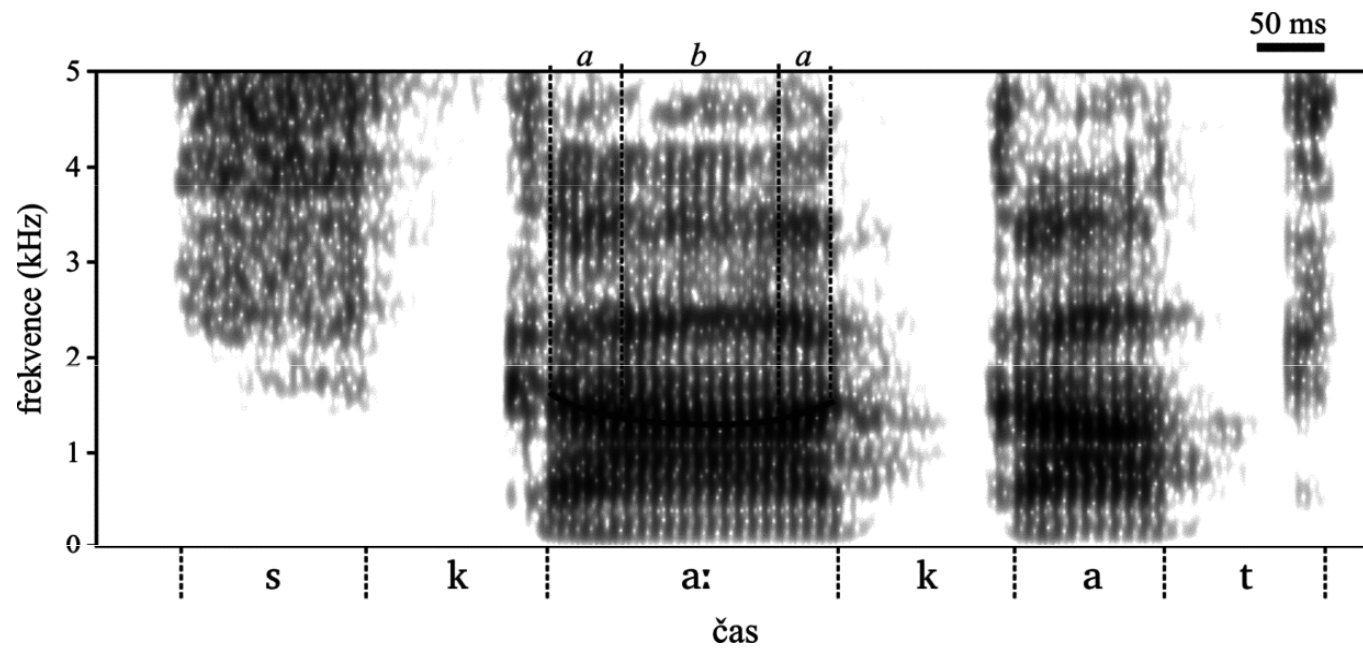
- fyzické a fyziologické vlastnosti řečového signálu
- fyzikální jednotky (Hz, ...)
- spektogramy

[Fonetický ústav UK](#)

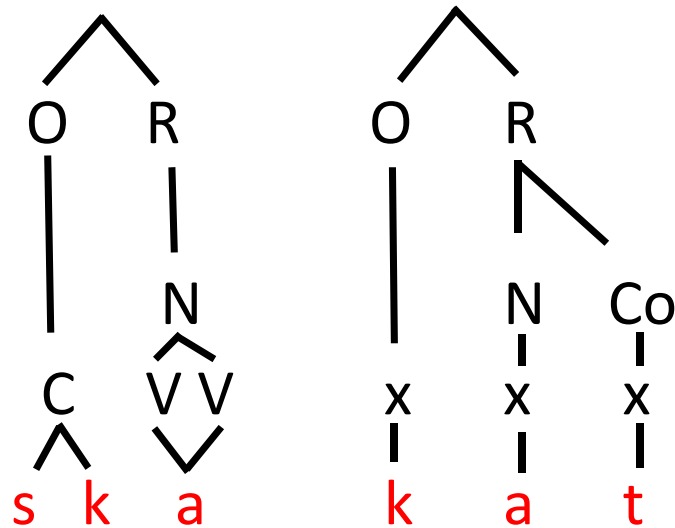
fonologie

- lingvistické vlastnosti řečového signálu
- diskrétní kategorie (C, V, ...)
- abstraktní vzorce

Fonetická reprezentace: [ska:kat]

Fonologická reprezentace: [ska:kat]

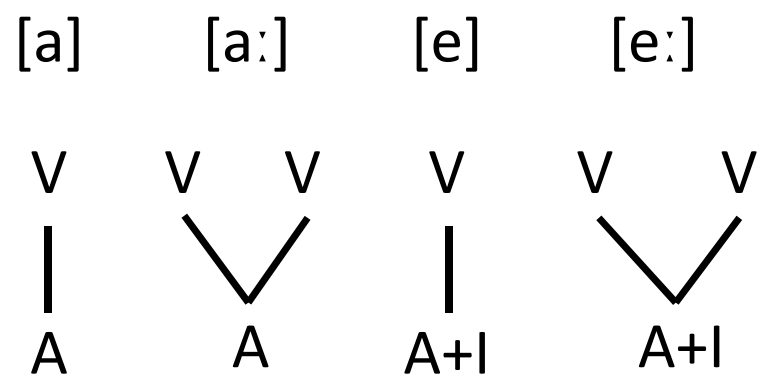

Fonetika vs. fonologie 1

fonetika:

	[a]	[a:]	[e]	[e:]
F1 (Hz)	650	700	600	600
F2 (Hz)	1300	1200	1500	1500
ms	x	1,8x	y	1,7y

fonologie

[Akustické vlastnosti č. vokálů \(NESČ\)](#)

Fonetika vs. fonologie 2

[d]	[t]
plozíva	plozíva
alveolára	alveolára
znělá	neznělá

[z]	[s]
frikativa	frikativa
alveolára	alveolára
znělá	neznělá

[h]	[x]
frikativa	frikativa
glotála	velára
znělá	neznělá

hra[d]-y   hra[t]

ko[z]-y   ko[s]

no[h]-y   no[x]

Zvuk vs. písmo, IPA vs. ortografie

angličtina

b<u>sy [ɪ]

b<u>ry [e]

b<u>sh [ʊ]

b<u>g [ʌ]

b<u>s<y> [ɪ]

k<i>d [ɪ]

w<o>m<e>n [ɪ]

g<ui>lty [ɪ]

čeština

n<e>má [e]

n<ě>má [e]

<n>emá [n]

<n>ěmá [ɲ]

[Transkripce \(NESČ\)](#)

Inventář: vokály

Yupik
(Aljaška)

čeština

maďarština

i	u	i/i:	u/u:	i/i:	y/y:	u/u:
ə		e/e:	o/o:	e/e:	ø/ø:	o/o:
a		a/a:			a:	ɒ

[Systém vokálů \(Seeing Speech\)](#)

Vokální inventáře: typologie

i y

e ø

a

o

u

škála příznakovosti

- [i u a] (základní vokály/corner vowels)

↓ [e o]

+ [y ø]

The World Atlas of Language Structures: [WALS Online](http://wals.info/)